

Tavs Merkel er hårdt ramt af Schulz' overraskende succes

Mens socialdemokraten Martin Schulz med succes er fløjet ind i kampen om kanslerposten, er Angela Merkel fortsat tavs.

TYSKLAND

ERIK JENSEN,
EUROPAKORRESPONDENT, BERLIN

Hendes velkendte afventende posture med hænder og fingre strakt ud, så de former et alt for symbolsk hulrum foran hende, virker ikke. Heller ikke gamle slagord hjælper. Hverken »De kender jo mig«, »nu handler det om at bevare roen«, og da slet ikke »det klarer vi«, vil holde mange sekunder, før de er fortæret som knastørt vokalt pindebrænde i det enorme bål af flammende begejstring, som socialdemokraten Martin Schulz har formået at antænde under valgkampen om kanslerposten og rege-

lingsmagten i Tyskland, Europas vigtigste land.

Foreløbig har Angela Merkel, forbundskansler gennem 12 lange og slidsomme år, reageret på udfordringen fra den engagerede udfordrer, sådan som hun nu engang reagerer på det meste: ved tøvst at trække sig lidt tilbage og vurdere sine muligheder for at komme igen på mest fornuftigvis.

Men selv om valgdatoen først er 24. september, bimler alarmklokkerne allerede faretruende højt for Angela Merkel og den såkaldte union af de kristendemokratiske søsterpartier CDU og CSU, for Martin Schulz flyver højt på alle parametre i en medvind af overraskende succes.

»Martin Schulz er detoneret som en følelsesbombe i biksen. Og CDU med kansleren i spidsen ser perplekse til« skriver avisen Süddeutsche Zeitung i en af de mange kommentarer, der i disse dage undrer sig over, hvordan Merkel og hendes parti helt har overladt scenen til socialdemokraterne og Schulz. Måske fordi det er meget svært at finde en grimasse, der både kan passe og give igen på udfordringen, funderer kommentaren:

»Hvordan skal dog dette parti, som under Merkel er blevet så forretningsmæssigt, traditionelt og temperamentsløst, reagere på en nærmest dyrisk demonstration af offentlig diskurs fra socialdemokraterne? Det vil være dumt at reagere med fornærmelse. Det hjælper heller ikke at håne Schulz for at være en vrøvlevende fantast eller populist. Det vil bare virke bittert og surt«, skriver Süddeutsche Zeitung.

Trump-besøget hjalp ikke

Mens Martin Schulz, der først i søndags officielt blev valgt som ny formand for SPD med enstemmighed, konstant er i vælten på vælgermøder, offentlige optræder og i de tyske medier, har Angela Merkel nok at gøre med at passe sit embede som kansler. Mens 'sankt Martin', som Schulz blandt andet kaldes, forberedte sig til søndagens kåring som kanslerkandidat, var Merkel på et problematisk besøg hos USA's omstridte præsident.

Angela Merkel klarede som forventet visitten bedre end sin vært, Donald Trump, men hun synes ikke at have profiteret af besøget i den tyske debat.

»Når hun står på verdensscenen, ved man, hvad hun står for – for euroen, imod nationalistiske bevægelser. Alt det er i gode hænder. Men indenrigspolitisk er det nærmest umuligt at se, hvordan Merkel egentlig vil overbevise folk, og hvordan hun vil imødegå parolerne fra Schulz«, skrev eksempelvis avisen Lausitzer Rundschau i en leder.

Kommentatorerne er enige om, at Merkel virker træt og automatisk – som en 'Merkelomat', som avisen Tagesspiegel kalder det. Alligevel mener Hendrik Träger, doktor i politisk videnskab på Leipzig Universitet ikke, at kansleren må reagere forvoldsomt.

»Efter tre perioder som regeringschef kan Angela Merkel ikke komme med en radikal ny stil: Det vil være utroværdigt. På den måde har Martin Schulz et væsentligt bedre udgangspunkt«, siger han og opfordrer Merkel til at være sig selv:

»Hun har været kansler i 12 år og været i tysk politik i 25 år som minister, generalsekretær, partiformand og regeringschef. Det giver i det mindste en følelse af fortrolighed og sikkerhed. Men hos andre bliver det til en træthed, fordi der tilsynel-

dende ikke sker noget nyt. Enkelte tyskere er som følge deraf ganske enkelt trætte og trætte af politik, som vi har set det i flytningsspørgsmålet og under eurokrisen, som begge var med til at polarisere samfundet under Merkel«, mener han.

“
Merkel fremstår grå, brugt og teknokratisk
Die Badische Zeitung

Hvad kan Angela Merkel overhovedet gøre for at komme tilbage i kampen og vælgernes bevidsthed?

»Hun bliver nødt til at holde fast i sine sikreste kort – troværdigheden og sikkerheden. Men hun skal stå tydeligere frem, end hun er vant til, og vise, hvad hun står for, og hvad hendes politik vil være i de næste fire år.

Det enkle »mig kender De jo«, som hun brugte ved sidste valg i 2013, slår ikke til. Hun må indtage langt mere konkrete positioner med klart indhold ligesom sin udfordrer. Hun kan ikke læne sig op ad, at hun har regeret med stabilitet og sikkerhed i 12 år«, siger Hendrik Träger.

Som mange andre politiske eksperter i Tyskland forudsiger han, at Angela Merkel skal ud i sin hårdeste valgkamp, siden hun tog kanslerposten fra socialdemokraten Gerhard Schröder ved valget i 2005. Så er spørgsmålet bare, om Angela Merkel, der fremstår »grå, brugt og teknokratisk«, som Die Badische Zeitung skriver, overhovedet har sådan en lang og krævede valgkamp i sig? Det har avisen Ludwigsburger Kreiszeitung et bud på:

»I sit parti har Merkel allerede talrige gange vist, at hun kan sætte sig igennem. Ellers var hun aldrig blevet formand eller havde slået de mandlige alfahanner i Unionen ud, en efter en. Men kan hun faktisk føre valgkamp, fremfor alt en hård valgkamp? Med Martin Schulz står hun over for en ekstremt stærk udfordrer.«

Hos CDU og Merkel kan man kun glæde sig over, at det trods alt ikke handler om, hvem der starter en valgkamp bedst, men hvem der vinder i sidste ende. Og i hele sit lange, politiske liv har Angela Merkel kun tabt et valg, nemlig da hun ikke blev leder for CDU i delstaten Brandenburg tilbage i 1991.

erik.jensen@politik.dk